

بخش سوم

اهداف کلی برنامه درسی عربی
در حوزه عناصر و عرصه‌ها

اهداف کلی برنامه درسی عربی در حوزه عناصر و عرصه‌ها

عناصر / عرصه‌ها	خود	خدا	خلق	خلقت (با محوریت خداوند)
تعقل (تفکر)	تدبیر، پندآموزی، درست اندیشی در زندگی، نیروی حل مسئله در مسائل واژگانی و زبانی و تقویت توان تفهیم و تفهیم	باور اینکه یکی از اسباب نزول قرآن به زبان عربی تعقل است. (إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ قُرْآنًا عَرَبِيًّا لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ) ^۱	احترام به دیگران، به قانون، پاس داشت بزرگان، علاقه‌مندی به زبان عربی، تقویت توان فهم متون و آثار مؤلفان کهن و امروزی و آثار ادبی مزین به واژگان، اصطلاحات و ترکیبات عربی	نگاه مسئولانه به طبیعت
ایمان	علاقه‌مندی به زبان عربی و باور اینکه زبان عربی زبانی کامل و غنی است و درک درست و بهینه قرآن و علوم و معارف اسلامی و نیز زبان و ادبیات فارسی در سایه یادگیری زبان عربی میسر می‌شود.	تقرب الی الله و دوست داشتن زبان عربی به عنوان زبان دین مبین اسلام (وَ إِنَّهُ لَنَنْزِيلُ رَبِّ الْعَالَمِينَ نَزَلَ بِهِ الرُّوحُ الْأَمِينُ عَلَى قَلْبِكَ لِتَكُونَ مِنَ الْمُنذِرِينَ بِلِسَانٍ عَرَبِيٍّ مُبِينٍ) ^۲	ایجاد علاقه به زبان عربی به عنوان زبان نخست جهان اسلام و یکی از هفت زبان بین المللی و زبانی که ادبیات زیبا و ارزشمندی دارد.	علاقه‌مند سازی فراگیران به آثار کهن ادبی ایرانیان که به زبان عربی نوشته شده است.
علم	کمک به فهم درست زبان و ادبیات فارسی از طریق یادگیری نسبی زبان عربی و آگاهی از نقش مهم زبان عربی در زندگی یک شهروند ایرانی در انجام تکالیف دینی و فهم کلیه علوم	یادگیری زبان عربی به منظور آشنایی بهتر با زبان وحی و درک عمیق قرآن و متون دینی، احادیث، ادعیه و روایات	آگاهی از جایگاه و منزلت بارز زبان عربی در ارتباط با سایر کشورهای مسلمان به ویژه اینکه زبان رسمی ۲۲ کشور مسلمان عربی است.	شناخت زیبایی‌ها و توانمندی‌های زبان عربی به عنوان یکی از ساخته‌های اعجاب برانگیز خلقت

<p>مشاهده آثار فرهنگ تمدن اسلامی مانند مراقد و اماکن متبرکه و توانایی بهره‌بری بهینه زبانی</p>	<p>تقویت مهارت زبانی شنیدن و سخن گفتن برای ایجاد ارتباط با مسلمانان و نیز در نقش یک زبان بین‌المللی</p>	<p>تواناسازی مهارت زبانی روان خوانی برای قرائت قرآن، ادعیه، احادیث، روایات و متون گهربار اسلامی و نیز متون فارسی مزین به کلمات، عبارات و مصطلحات عربی</p>	<p>تقویت مهارت سخن گفتن در حد عبارات ساده، پرکاربرد و مورد نیاز در برقراری ارتباط به ویژه در بزرگ‌ترین کنگره جهان اسلام حج ابراهیمی</p>	<p>عمل</p>
<p>مسئولیت اخلاقی در برابر حجمه‌های عربی زدایی‌های افراطی از زبان فارسی و باور اینکه زبان فارسی زبانی تواناست که با بهره‌گیری از واژگان عربی تواناتر شده و وجود کلمات عربی در فارسی امری طبیعی است و در سایر زبان‌ها نیز پدیده‌ی واژه‌ستانی و واژه‌دهی وجود دارد.</p>	<p>ارزش نهادن به تواناسازی فرد در کسب مهارت‌های چهارگانه زبانی</p>	<p>تلاش در جهت انجام کارهایی که خشنودی خداوند در آن است به وسیله‌ی گزینش عبارات و متون مناسب</p>	<p>ارزش‌گذاری به درس آموزش زبان عربی به عنوان زبان نخست جهان اسلام و زبانی که زبان فارسی کاملاً با آن درآمیخته است و ترویج حسنات با گزینش عبارات و متون متناسب عربی</p>	<p>اخلاق</p>

شبکه مفهومی کتاب‌های عربی سه سال نخست متوسطه ۱

سوم متوسطه ۱	دوم متوسطه ۱	اول متوسطه ۱	پایه
آموزش حداقل ۴۰۰ و حداکثر ۵۰۰ واژه و اصطلاح پرکاربرد و ساده ^۱	آموزش حداقل ۴۰۰ و حداکثر ۵۰۰ واژه و اصطلاح پرکاربرد و ساده ^۲	آموزش حداقل ۴۰۰ و حداکثر ۵۰۰ واژه و اصطلاح پرکاربرد و ساده ^۲	واژگان
- فعل امر - فعل نهی ^{۱۷} - فعل مستقبل ^{۱۸} - ترکیب اضافی و وصفی ^{۱۹} - ساعت شماری - شناخت مصادر ثلاثی مزید ^۲	- فعل مضارع ^{۱۳} - وزن و ریشه ^{۱۴} - بقیه ادوات استفهام (لماذا، متى، کیف، أی) ^{۱۵} - اعداد ترتیبی یکم تا بیستم ^{۱۶}	- اسم اشاره ^۶ - فعل ماضی ^۷ - ادوات استفهام ^۸ - معرفه به ال ^۱ - اسم از نظر عدد و جنس ^۱ - اعداد اصلی یک تا بیست ^{۱۱} - ضمائر منفصل و متصل ^{۱۲}	ترجمه

۱- کلماتی مانند کاتب، مکتوب، مکتبه، مکتب و مکتبه که یک مدخل واژگانی مشترک دارند؛ در شمارش واژگان چند واژه محسوب می‌شوند و این حتی در صورتی است که قواعد مربوط به آنها را دانش‌آموز فراگرفته باشد. همچنین کلماتی مانند (و، ف، ل، ی، فی، من، لا، ...) که بسیار ساده‌اند؛ در شمارش واژگان محسوب می‌شوند. در گزینش واژگان کلمات پربسامد مدنظر است. از به کارگیری واژگان کم کاربرد پرهیز می‌گردد. واژه‌های استفاده شده به اندازه کافی در دروس مختلف یک پایه و نیز در پایه‌های بعد تکرار می‌گردند تا ملکه ذهن دانش‌آموز شود.

۲- با نصد واژه تنها سقف واژگان است. تعداد واژگان بین ۴۰۰ الی ۵۰۰ واژه می‌باشد و از آنجا که ترجمه فارسی به عربی مدنظر در تألیف و بارم بندی نیست؛ این تعداد واژه مناسب است. تعداد کل واژگان سه پایه متوسطه نخست بین ۱۲۰۰ الی ۱۵۰۰ واژه است.

۳- واژگان مشترک در هر دو زبان به عنوان واژگان جدید محسوب نمی‌شوند؛ مانند: کتاب، دفتر، قلم، مدرسه، معلم، علم، جدید، صبر، خروج.

واژگانی مانند عامل که در هر دو زبان به کار می‌رود؛ ولی معنای متفاوت از هم دارند و در کتاب درسی به معنای «کارگر» می‌آید به عنوان واژگان جدید است.

- ۴- در گزینش واژگان به پربسامد بودن آن در قرآن، متون معارف اسلامی و زبان و ادبیات فارسی توجه لازم می‌گردد.
- ۵- در بخش فن ترجمه که در حقیقت همان قواعد است هدف فهم عبارت است و قواعد فی نفسه هدف نیست. هدف از قواعد آن است که معنای عبارت بهتر درک شود. در این بخش دانش‌آموز با شیوه‌های ترجمه آشنا می‌گردد.
- ۶- اسم اشاره به نزدیک و دور، همراه مشاؤ الیه آن. اسم اشاره مثنای دور تدریس نمی‌شود.
- ۷- هدف تنها شناخت فعل ماضی ست و ساخت آن مدنظر نیست. گر بنا به ضرورت در تمرینی یا بخشی در کتاب ترجمه فارسی به عربی یعنی ساخت ده شود در مقدمه و رهنمای معلم توضیح دهده شود که بن مطلب ز هدف کتاب درسی نیست و صرفاً جهت تعمیق یادگیری آمده است.
- ۸- هل، این، من، ما (بقیه کلمات پریشی در سال دوم تدریس می‌گردد).
- ۹- فقط در این حد که فرق معنای (رجل و الرجل) را در جمله‌هایی مانند (جاء رجل و جاء الرجل) تشخیص دهد.
- ۱۰- مفرد، مثنی و جمع مذکر سالم، جمع مؤنث سالم، جمع مکسر (اوزان پرکاربرد) و در بحث جنس تنها به تائیت اشاره می‌شود.
- ۱۱- بدون توجه به قواعد عدد و معدود و در حد واژگان جدید آموزش اعداد اصلی و ترتیبی تنها در قالب واژه‌های جدید است. در شیوه تألیف، تدریس و ارزشیابی اعداد اصلی و ترتیبی از پایه‌ای قواعد که تجربه نشان داده است یادگیری را دچار اشکال جدی می‌نماید صرف نظر می‌شود؛ مانند یادآوری ویژگی‌های معدود ۳ تا ۱۰ یا ۱۳ تا ۱۹ و عددهای اصلی صرفاً به صورت معروف (مذکر) در تمرین و به دنبال آن در ارزشیابی می‌آید.

← ادامه در صفحه بعد

<p>– شعر عربی مناسب، – داستان کوتاه، – آشنایی ساده با ادبای عرب، – ضرب المثل،^{۲۵} – ملّمعات ادبا، – آداب و مهارت‌های زندگی، – داستان‌های دانش‌آموز پسند، – ابتهسامات (طنز، سرگرمی)، – خوردنی‌ها و نوشیدنی‌ها، – پوشیدنی‌ها، – در تاکسی، – تعطیلات، – هنر ایرانی، اسلامی و جهانی، – در مراکز دیدنی و تفریحی^{۲۶} – مدرسه و دانشگاه (دوره‌های تحصیلی، دروس، زنگ‌ها و...)، – خانه و وسایل موجود در آن، – آب و هوا و پدیده‌های طبیعی مانند: باران و زلزله، – وصف یک مکان مذهبی، تاریخی یا توریستی، – آیات کلام الله مجید،^{۲۷} – احادیث معصومین(ع)،^{۲۸} – اطلاعات عمومی.</p>	<p>– شعر عربی مناسب، – داستان کوتاه، – آشنایی ساده با ادبای عرب، – رعایت پاکیزگی، – حفظ محیط زیست، – دوست‌یابی، – احترام به همسایه، – خوش اخلاقی، – خوش زبانی، – اعتماد به نفس و خودباوری، – ورزش، – دانش‌پروز (اینترنت، رایانه) – بهداشت و سلامت، – زندگی روزمره، – محیط اطراف، – ارزش‌ها و فرهنگ جامعه، – ابتهسامات (طنز، سرگرمی)، – گردش در شهر و روستا، – آیات کلام الله مجید،^{۲۳} – احادیث معصومین(ع)،^{۲۴} – اطلاعات عمومی، – داشتن(عندی)،</p>	<p>– عددهای اصلی، – رنگ‌های اصلی، – روزهای هفته، – شعر عربی مناسب، – ارزش و جایگاه تفکر و تعقل در احادیث، – احادیث درباره‌ی خوش اخلاقی، احادیث درباره‌ی آداب سخن، – داستان کوتاه، – ابتهسامات (طنز، سرگرمی)، – آیا می‌دانید که...، – متون ارزشمند اخلاقی، – سخنان بزرگان، – آیات کلام الله مجید،^{۲۱} – احادیث معصومین(ع)،^{۲۲} – متون و عبارات حوزه‌ی معارف اسلامی، – فصل‌ها – اطلاعات عمومی.</p>
---	--	--

→ ادامه از صفحه قبل

- ۱۲- تنها شناخت و تشخیص ضمایر کافی است. توانایی به کارگیری آنها هدف آموزشی نیست.
- ۱۳- هدف تنها شناخت فعل مضارع است و ساخت آن مدّ نظر نیست. اگر بنا به ضرورت در تمرینی و یا بخشی در کتاب ترجمه فارسی به عربی یعنی ساخت داده شود در مقدّمه و راهنمای معلّم توضیح داده خواهد شد که این مطلب از اهداف کتاب درسی نیست و صرفاً جهت تعمیق یادگیری آمده است.
- ۱۴- ساخت در بحث وزن استثنائاً از اهداف آموزشی است؛ زیرا بحث وزن ساده است و در زبان فارسی نیز اهمیّت دارد.
- ۱۵- کلمه پرسشی کم در سال اول متوسطه نخست در کنار بحث اعداد یک تا بیست تدریس شده است.
- ۱۶- بدون توجه به قواعد عدد و معدود و در حدّ واژگان جدید (به بند بالا توجه می‌شود).
- ۱۷- در امر و نهی فقط صیغه‌های مخاطب تدریس می‌گردد.
- ۱۸- فقط در حدّ فهم معنا و بدون رویکرد قاعده‌ای. در ترکیب وصفی و اضافی ساخت این ترکیب‌ها مدّ نظر نیست؛ بلکه فقط فهم معنا مورد نظر است.
- ۱۹- بحث ثلاثی مزید مربوط به سال اول متوسطه ۲ (پایه دهم) است. در عربی پایه سوم متوسطه نخست (پایه نهم) تنها آشنایی با وزن مصادر تدریس می‌شود.

<p>– ساعت شماری، – نحوه درخواست و خواهش کردن، – اجازه گرفتن و اجازه دادن، – صحبت در باره مکانی – بازداشتن کسی از کاری – قرار ملاقات نهادن – تماس های تلفنی – در فرودگاه و اداره گذرنامه – صحبت با پلیس – یافتن گمشده – صحبت درباره آینده – ابراز همدردی – صحبت درباره خوشایندها و ناخوشایند – واجبات دینی</p>	<p>– معرفی افراد به همدیگر – رفت و آمد – در هتل – در رستوران (سفرارش غذا و خرید آن و...) – وعده های غذایی طرفیان (خانواده، دوستان، خویشان، همسایگان، هم کلاسی ها ...) – پرسش از زمان و پاسخ بدان (اوقات شبانه روز، ماه و...) – کلاس (وسایل موجود، اصطلاحات مدرسه ای) – پرسش از علت چیزی و پاسخ بدان – پرسش از چگونگی کاری یا چیزی – لوازم شخصی – صفات، حالات و احساسات^{۲۳} – واجبات دینی</p>	<p>– سلام و احوال پرسی، – آشنایی با همدیگر، – خدا حافظی، – تعارفات، – در شهرهای زیارتی، – در بازار، – پرسش از جای چیزی یا کسی. آدرس پرسیدن و آدرس دادن، – پرسش از ماهیت چیزی و نحوه پاسخ بدان – پرسش از کیستی و پاسخ به آن و معرفی خود (نام، سن و...) – تبریکات عید و مناسبات – شیوه تشکر کردن – در مراکز درمانی – پرسش از امکان یا عدم امکان وقوع امر – پرسش از رنگ – مشاغل و پرسش از شغل^{۲۴}</p>	
---	---	---	--

→ ادامه از صفحه قبل

- ۲۰- آیات برگزیده از نظر واژگانی و ساختاری فراخور آموخته های دانش آموز پایه اول متوسطه یک است و از نظر موضوعی نیز گزینش خواهد شد.
- ۲۱- احادیث برگزیده از نظر واژگانی و ساختاری فراخور آموخته های دانش آموز پایه اول متوسطه یک است و از نظر موضوعی نیز گزینش خواهد شد.
- ۲۲- آیات برگزیده از نظر واژگانی و ساختاری فراخور آموخته های دانش آموز پایه دوم متوسطه یک است و از نظر موضوعی نیز گزینش خواهد شد.
- ۲۳- احادیث برگزیده از نظر واژگانی و ساختاری فراخور آموخته های دانش آموز پایه دوم متوسطه یک است و از نظر موضوعی نیز گزینش خواهد شد.
- ۲۴- با مضمون مشترک در دو زبان فارسی و عربی.
- ۲۵- مانند موزه، پارک و باغ وحش.
- ۲۶- آیات برگزیده از نظر واژگانی و ساختاری فراخور آموخته های دانش آموز پایه سوم متوسطه یک است و از نظر موضوعی نیز گزینش خواهد شد.
- ۲۷- احادیث برگزیده از نظر واژگانی و ساختاری فراخور آموخته های دانش آموز پایه سوم متوسطه یک است و از نظر موضوعی نیز گزینش خواهد شد.
- ۲۸- مانند: (طبيب، طالب، مهندس، مدرس، موظف، عامل = پزشک، دانش آموز، مهندس، معلم، کارمند و کارگر)
- ۲۹- مانند: (بارد و حاز، مسرور و حزین، تعب و نشیط، قبیح و جمیل، سمین و نحیف، طویل و قصیر، رخیص و غالی = سرد و گرم، شاد و غمگین، خسته و سرحال، زشت و زیبا، چاق و لاغر، بلند و کوتاه، گران و ارزان)

شرح وسعت و توالی مفاهیم در بخش متون و مکالمه

متون کتاب‌های عربی کاربردی، سودمند، مطابق علاقه دانش‌آموز، به روز، شاد و امید بخش است.^۱

دانش‌آموز در بخش مکالمه در سه سال نخست قادر خواهد شد در حد رفع نیاز توانایی سخن گفتن و فهم زبان را حاصل کند. در سه سال دوم این مهارت بیشتر خواهد شد و فرد افزون بر رفع نیازهای اولیه قادر خواهد بود مباحثاتی در زمینه اثبات و یارده مطلبی انجام دهد.

از آنجا که درس عربی در دو رشته ادبیات و علوم انسانی و علوم و معارف اسلامی اختصاصی است؛ لذا آموزش، پیشرفته‌تر خواهد بود و دانش‌آموز باید همان‌گونه که در بخش علمی آموزشی بند پنج و هفت مصوب دوره متوسطه یک شورای عالی آمده است می‌تواند از رسانه‌های ارتباطی برای کسب اطلاعات استفاده کند.

روش‌ها و منابع یاددهی – یادگیری

۱) اصول یاددهی – یادگیری

اصول یاددهی – یادگیری براساس رویکرد، اهداف و اصول برنامه تعیین می‌شود؛ از این‌رو، با عنایت به آنچه در این برنامه مدنظر قرار گرفته است اصول یاددهی – یادگیری به گونه‌ای سامان داده می‌شود که:

- ۱- آموزش به صورت فعال و با مشارکت گروهی دانش‌آموزان اجرا شود.
- ۲- چگونه آموختن و چگونه اندیشیدن و چگونه به حل مسئله پرداختن به دانش‌آموز، آموزش داده شود.
- ۳- معلم برای اطمینان یافتن نسبت به اعتبار فرایند یاددهی – یادگیری علاوه بر ارزشیابی دانش‌آموزان نسبت به ارزشیابی از فعالیت‌های خود مبادرت ورزد.
- ۴- آموزش زبان عربی با هدف پرورش مهارت‌های زبانی صورت می‌گیرد. در این میان نقش

۱- در گزینش متون به شرایط سنی دانش‌آموز توجه می‌گردد. دانش‌آموز دوره متوسطه یک فردی شاداب، هیجانی، خیال پرداز و بلند پرواز است که در پی پیشرفت و در جست و جوی کمالات و موفقیت است و علاقه مند به متون علمی و کسب اطلاعات به روز و جالب است.

ترجمه و فهم عبارات و متون برجسته می‌گردد. در سه سال نخست به ویژه در پایهٔ اول متوسطهٔ یک هدف آن است که دانش‌آموز درست بخواند و معنای فارسی عبارات عربی را بفهمد.

الف) تذکر بسیار مهم: در جدول وسعت و توالی هر جا سخن از قواعد آمده است؛ قاعدهٔ محض مورد نظر نیست؛ بلکه هدف آن است که با مطالعهٔ آن نکته فهم زبان حاصل گردد.

۵- در شیوه‌های نوین آموزش عربی به مهارت خواندن و شنیدار توجه بیشتر می‌گردد.

۶- سنجش مهارت‌های زبانی بر این مبنا صورت می‌گیرد: روان خوانی، ترجمهٔ عبارات از عربی به فارسی، یادگیری عبارات و مصطلحات پرسامد و مهمّ زبان عربی برای تقویت مهارت سخن گفتن (به صورت پرسش و پاسخ میان دبیر و دانش‌آموز و یا در میان دانش‌آموزان) در مورد مهارت نوشتن از آنجا که الفبای فارسی و عربی تقریباً یکی است؛ ارجاع به وجوه تمایز و اختلافات املائی کفایت می‌کند.

۲- شیوه‌ها و فعالیت‌های مناسب یاددهی - یادگیری:

شیوه‌های مناسب یاددهی - یادگیری با توجه به اهداف و رویکردهای برنامه انتخاب و به کار گرفته می‌شود. در این راهنما تنها به اصول کلی شیوه‌های یاددهی-یادگیری اشاره می‌شود.

قرائت

در درس عربی روخوانی جایگاه خاصی دارد؛ از این رو، معلّم باید از توانایی درست خوانی و روان خوانی برخوردار باشد؛ تا بتواند متناسب با رویکرد اهداف و اصول برنامه آموزش دهد.

ترجمه

با توجه به اهمّیت ترجمه در اهداف آموزش زبان عربی، لازم است از الگوها و روش‌هایی مؤثر برای آموزش ترجمه بهره گرفته شود. گاهی استفاده از زبان فارسی در تفهیم مطالب کارساز است؛ مانند تطبیق انواع فعل در فارسی و عربی، به همین منظور بخش کارگاه ترجمه به منظور آموزش مفاهیم بنیادین فنون ترجمه در کتب درسی می‌آید.

قواعد

کاربرد بودن قواعد به عنوان اصلی اساسی مورد توجه جدی برنامه‌ریزان، نویسندگان و معلّمان

قرار می‌گیرد. در بخش تدریس توجّه به کاربرد قواعد در جمله و یافتن شواهد از متن مورد تأکید است. در این باره بایسته است از تأکید بر حفظ قواعد پرهیز گردد. اتخاذ الگوی دانش‌آموز محور، تأکید بر روش‌های اکتشافی و پرسش و پاسخ در این بخش در یادگیری مؤثر است. توجّه به آموخته‌های پیشین دانش‌آموزان، پیوند دادن قواعد زبان عربی به دستور زبان فارسی یا انگلیسی و استشهداد به امثال و حکم در این حیطه توصیه می‌شود. بخشی از مباحث دستوری تأثیر چندانی در دریافت معنا ندارند. از آنجا که رویکرد کتاب‌های جدید عربی بر پایه مهارت‌های چهارگانه زبانی و متن محور است؛ قواعد باید خدمتگزار فهم عبارات و متون باشند.

تمرینات

پاسخ دادن به تمرینات هر درس نشانگر میزان موفقیت معلّم و دانش‌آموز در فرایند یاددهی - یادگیری است؛ لذا اتخاذ روش‌های فعال و مشارکتی در انجام تمرینات امری گریزناپذیر است. معلّم در این بخش نقش مصحّح را ایفا می‌نماید.

ارتباط افقی برنامه با سایر حوزه‌های یادگیری

- در میان دروس دوره متوسطه درس زبان عربی با دروس ذیل پیوند و یا همانندی بیشتری دارد:
- ۱- قرآن و دینی ۲- زبان فارسی ۳- تاریخ ۴- علوم اجتماعی ۵- زبان انگلیسی
- ارتباط این دروس با درس زبان عربی از نوع نظری یا عملی است که ذیلآ به آنها اشاره می‌شود.
- ۱- قرآن و دینی: از برنامه درسی قرآن و دینی انتظار می‌رود:
 - توانایی لازم برای درست خوانی و روان خوانی را طی آموزش قرآن در دوره ابتدایی ایجاد نماید.
 - در زمینه ترجمه و درک و فهم آیات قرآن کریم دقت شود آنجا که دریافت معنا وابسته به یادگیری ساختارهای ادبی جمله است، بستر این موضوع پیش از درس قرآن در درس زبان عربی فراهم شده باشد؛ به عنوان نمونه، می‌توان به انواع فعل اشاره کرد.
 - به هنگام استشهداد به آیات، احادیث و روایات در حدّ امکان به آموخته‌های عربی دانش‌آموزان توجه شود.
 - در محدوده قواعد صرفی و نحوی و فنون ترجمه که مربوط به درس عربی است دخالت نشود و درس آموزش قرآن وظیفه اصلی و مقدّس قرائت صحیح را بر عهده گیرد.

● در نگارش کتب جدید التالیف به متون موجود در کتب عربی توجه شود که همزمان در کتاب عربی و دینی و قرآن یا ادبیات تکرار نگردد.

۲- زبان و ادبیات فارسی: از برنامه درسی زبان و ادبیات فارسی انتظار می‌رود:

● اهمیت زبان عربی را به عنوان زبان دین و فرهنگ اسلامی طی متونی در کتاب درسی مورد تأکید قرار دهد.

● نسبت به لزوم یادگیری زبان عربی در جهت فهم عمیق تر و مؤثرتر زبان و ادب فارسی تأکید کند.

● در بیان پیوند میان دو زبان و اهتمام ایرانیان به زبان و ادبیات عربی نمونه‌هایی از اشعار ملّح شاعران و شاهکارهای ادبی ثنویسان ایرانی به زبان عربی را در محتوای آموزشی بگنجانند.

● از آنجا که عربی، انگلیسی و فارسی سه زبان هستند؛ همکاری به لحاظ همانندی گروهی میان این سه گروه لازم است. شباهت گروه درسی عربی به دو گروه زبان و ادبیات فارسی و گروه انگلیسی از این نظر که آموزش زبان است بیشتر از دیگر گروه‌های درسی است. برنامه درسی ملی نیز زبان عربی را علاوه بر حوزه معارف اسلامی در حوزه زبان‌های خارجی قرار داده است.

۳- تاریخ: از برنامه درسی تاریخ انتظار می‌رود:

● ضمن تأکید بر هم‌کیش بودن ایرانیان و عرب‌ها و وجود مشترکات فراوان فرهنگی میان اقوام ایرانی و عرب و نیز پیوندهای دیرینه میان آنان به تلاش استعمار برای ایجاد تفرقه و اختلافات قومی و مذهبی میان طوایف اسلامی اشاره نماید. در این زمینه توجه دادن دانش‌آموزان به اندیشه‌های زهر آلود برخی و تلاش آنان برای دور ساختن قومیت‌ها از همدیگر ضروری می‌نماید.

● پیشرفت علمی ایرانیان در دوران طلایی عصر اسلامی و تألیفات و آثار علمی عرضه شده به تمدن اسلامی را تبیین نماید.

● به تلاش دیرینه ایرانیان به زبان عربی به عنوان زبان فرهنگ اسلامی و نه صرفاً زبان قومی خاص اشاره کند.

● در شرح تاریخ دوران اسلامی به تأثیر ایرانیان در شکوفایی و گسترش تمدن اسلامی و نقش آنان در گسترش زبان عربی اشاره کرده و از آثار و تألیفات عربی آنان نام برده شود.

توجه به نکات یاد شده در تقویت نگرش مثبت دانش‌آموزان به زبان عربی تأثیر دارد.

۴- علوم اجتماعی: از برنامه درسی علوم اجتماعی انتظار می‌رود در بحث هویت جوامع

بشری به زبان به عنوان یکی از مهم‌ترین عوامل هویت بخشی توجه نموده و زبان دین را به عنوان

هویت دینی معرفی نماید و در این راستا به نقش زبان عربی به عنوان عامل وحدت و همبستگی جامعه اسلامی اشاره نماید. همچنین اشاره به اصل ۱۶ قانون اساسی در لزوم تدریس زبان عربی در ضمن اشاره به مفاد قانون اساسی شیوه‌ای برای تبیین نقش زبان عربی است.

۵- زبان انگلیسی: از برنامه درسی زبان انگلیسی انتظار می‌رود در بخش گرامر به کتب دستور زبان فارسی و بخش قواعد عربی مراجعه کند تا در صورت امکان در تقدیم و تأخر برخی نکات اقدام کند؛ مثلاً بحث معلوم و مجهول یا جمله شرطی، ترکیب اضافی و وصفی، ضمائر مفعولی و بسیاری از بحث‌های دیگر در هر سه زبان عربی، فارسی و انگلیسی مشترک است. همچنین توجه به متونی که در هر سه کتاب آمده است. شایسته است متون این کتاب‌ها تکراری نباشد. همچنین از آنجا که عربی، انگلیسی و فارسی سه زبان هستند؛ همکاری و تبادل تجربیات به لحاظ همانندی گروهی میان این سه گروه لازم است. این سه گروه می‌توانند تجربه‌های سودمند خود را در زمینه شیوه‌های نوین و کارآمد در اختیار همدیگر بگذارند؛ زیرا شبیه‌ترین گروه‌های درسی به یکدیگرند.

توصیه‌های اجرایی برنامه

۱- روش‌های ترویج و تثبیت برنامه :

برای تحقق اهداف برنامه درسی عربی و ترویج و تثبیت آن، لازم است روش‌هایی کارآمد و مؤثر اتخاذ شود. روشن است هر یک از این روش‌ها مکمل یکدیگر بوده و بی توجهی به آنها برنامه درسی را با شکست روبه‌رو می‌سازد.

این روش‌ها عبارت‌اند از :

الف) تربیت نیروی انسانی: آموزش نیروی انسانی به عنوان مهم‌ترین مؤلفه برنامه به شمار می‌رود. دوره‌های آموزشی می‌بایست با دعوت از مؤلفان کتاب‌های درسی متخصصان برنامه درسی و نیز سرگروه‌های معلمان برگزار گردد و سپس با برگزاری آزمون دقیق، از میان شرکت‌کنندگان افرادی برای تشکیل دوره‌های آموزشی در استان‌ها و شهرهای خود انتخاب شوند در این دوره‌ها افزون بر نقد و بررسی کتاب درسی اهداف، رویکرد و اصول برنامه درسی و نیز شیوه‌های طراحی آموزشی مناسب با برنامه درسی شامل فعالیت‌های قبل از تدریس، حین تدریس و بعد از تدریس بیان می‌گردد. علاوه بر آموزش حضوری می‌بایست تمام محتوای آموزشی دوره از قبل توسط دفتر برنامه ریزی و تألیف کتب درسی در قالب لوح فشرده تهیه و در اختیار شرکت‌کنندگان در دوره‌های آموزشی قرار گیرد و یا در وبلاگ و وبگاه نهاده شود. علاوه بر این، لوح‌های تهیه شده می‌بایست در حجمی وسیع تکثیر و

در اختیار مدارس و گروه‌های آموزشی قرار گیرد. متن کتاب‌ها به صورت PDF در سایت گروه درسی عربی نهاده می‌شود.

ب) تهیه بسته آموزشی: به همه متون و محتواهای آموزشی که برای تحقق اهداف برنامه درسی یک درس تولید و در قالب‌های گوناگونی عرضه می‌شود بسته آموزشی گفته می‌شود. بسته آموزشی شامل کتاب درسی، راهنمای تدریس معلم، کتاب کار، کتاب گویا، پوستر، فلش کارت، نرم افزار، وبلاگ و وبگاه است. بی گمان بسته آموزشی پشتیبان کتاب درسی است.

ج) رسانه‌های دیداری و شنیداری: رسانه‌ها می‌توانند نقش بسزایی در تحقق اهداف برنامه‌یافتا کنند. در این زمینه نکات ذیل حائز اهمیت است:

● شبکه آموزش سیما به عنوان یکی از گسترده‌ترین رسانه‌های دیداری و شنیداری، شایسته است با هماهنگی سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی و با بهره‌گیری از متخصصان و مؤلفان کتب درسی و کارشناسان خبره به تولید برنامه‌های همسو با برنامه درسی مصوب مبادرت ورزد.

د) آموزش مدیران و دست‌اندرکاران آموزشی: برای تحقق اهداف موردنظر برنامه درسی، می‌بایست مدیران مدارس، مشاوران تحصیلی و سایر دست‌اندرکاران آموزشی، با اهداف، رویکرد و اصول برنامه درسی و توصیه‌های برنامه آشنا باشند؛ تا براین اساس، زمینه اجرای موفقیت‌آمیز برنامه درسی را فراهم آورند.

ه) آگاه‌سازی اولیای دانش‌آموزان: آگاهی اولیای دانش‌آموزان به اهمیت یادگیری زبان عربی عاملی مؤثر در تحقق و اشاعه اهداف برنامه درسی است. انجمن اولیا و مربیان در این زمینه می‌تواند نقش محوری ایفا کند.

و) مراکز تربیت معلم: در صورت برخورداری مراکز تربیت معلم از استادان چیره دست و آشنا به اهداف برنامه درسی و بهره‌گیری از الگوها و روش‌های نوین آموزشی و مراقبت از نحوه تربیت معلمان متعهد و متخصص، برنامه درسی می‌تواند به موفقیت‌های اساسی دست یابد. این استادان باید از دبیران نمونه و برتر مناطق برگزیده شوند.

ز) انجمن‌های علمی معلمان: تشکیل انجمن‌های علمی و مردم نهاد نقشی مهم در تحقق اهداف برنامه‌یافتا می‌کند. دبیران به‌عنوان افراد آشنا با مسائل آموزشی می‌توانند با تشکیل انجمن‌های علمی، به عنوان بازوی اجرایی برنامه در سطح کشور ایفای نقش نمایند.

ح) دبیرخانه راهبری کشوری درس عربی: تقویت و جهت‌دهی فعالیت‌های دبیرخانه کشوری راهبری درس عربی کمک مؤثری به پیشرفت برنامه درسی می‌کند. این دبیرخانه به دلیل ارتباط

با گروه‌های آموزشی سراسر کشور می‌تواند به عنوان بازوی اجرایی بسیار نیرومند برنامه‌درسی عمل نماید. هماهنگی میان فعالیت‌های دبیرخانه‌درسی عربی و دفتر تألیف توصیه می‌شود.

ط) وبگاه گروه‌درسی عربی: گروه عربی دفتر برنامه‌ریزی و تألیف کتب درسی با بروز رسانی و توانمندسازی وبگاه خود می‌تواند با کلیه دست‌اندرکاران آموزش، دانش‌آموزان و اولیای آنان در ارتباط باشد. از این طریق می‌توان در زمینه معرفی بهتر کتاب درسی، معرفی روش‌های تدریس، ارزشیابی کاهش افت تحصیلی، بالا بردن کارایی در آموزش و آشنایی با آخرین دستاوردهای آموزشی به فعالیت پرداخت. وبگاه عربی دفتر همه‌وبلاگ‌های موفق دبیران عربی و نیز گروه‌های آموزشی و وبگاه‌های تخصصی حوزه زبان و ادبیات عربی را لینک می‌کند.

نشانی وبگاه گروه عربی: <http://arabic.dept.talif.sch.ir>

ی) جشنواره کتاب‌رشد: این جشنواره در صورتی که در شناسایی کتاب‌های برتر موفق عمل کند؛ می‌تواند کتاب‌هایی را به معلمان، دانش‌آموزان و اولیای آنان توصیه نماید که برای تحقق اهداف برنامه، مفید و مؤثر واقع شود.

ک) تهیه و تألیف منابع درسی استاندارد: کتاب درسی باید از اعتبار علمی برخوردار باشد و بر پایه جدیدترین استانداردها و دستاوردهای علمی و آموزشی نوشته شود و با شرایط حاکم بر آموزش و پرورش از نظر مخاطبان و زمان و مکان اجرای برنامه انطباق لازم داشته باشد.

ل) ارتباط با استان‌ها و مناطق: برگزاری نشست‌های علمی و آموزشی با دبیران اجرای کارگاه‌های آموزشی، سخنرانی برنامه‌ریزان و نویسندگان کتب درسی در جمع دبیران و ارتباط مستقیم با آنان ابزار مهمی برای اشاعه برنامه‌درسی است.

م) انتشار مجله تخصصی رشد آموزش زبان عربی: انتشار این مجله وسیله ارتباطی مناسب و مؤثری میان برنامه‌ریزان و مؤلفان و دبیران است. ارائه مقالات علمی و آموزش تخصصی در ارتقای سطح علمی و توانمندی‌های دبیران مؤثر است.

ن) نقد و بررسی کتب درسی: نقد و بررسی کتب درسی در قالب نشست‌های تخصصی با حضور استادان، مؤلفان، معلمان، کارشناسان و دیگر صاحب‌نظران برای شناخت بهتر محتوا و مسائل آموزشی توصیه می‌شود.

س) شرکت‌ها و مؤسسات خصوصی: آگاهی شرکت‌ها و مؤسسات از برنامه‌درسی عربی و تهیه شیوه‌نامه تولید رسانه ضروری است. لازم است از نیروی توانای بخش خصوصی در جهت صحیح و همگام با اهداف آموزش و پرورش استفاده کرد و نگذاشت که آنها از مسیر برنامه‌درسی منحرف شوند.

بخش چهارم

بارم‌بندی و نمونه سؤال – طرح درس
و جداول معرفی منابع تخصصی

بارم بندی امتحان عربی اول متوسطه یک (پایه هفتم) : نوبت اول (از درس ۱ تا پایان ۱۰)				
شماره	موضوع	شماره	مهارت های زبانی	نمره
۸ نمره	۴	۱	الف : مهارت ترجمه	۱
	۱/۵	۲	۲	۲
	۱	۳	۳	۳
	۱/۵	۴	۴	۴
	۱	۵	۵	۵
۳ نمره	۱	۱	ب : مهارت واژه شناسی	۱
	۱/۵	۲	۲	۲
	۱	۳	۳	۳
	۱/۵	۴	۴	۴
۴ نمره	۱	۱	ج : مهارت شناخت و کاربرد قواعد	۱
	۱/۷۵	۲	۲	۲
	۱/۷۵	۳	۳	۳
	۱/۷۵	۴	۴	۴
	۱/۷۵	۵	۵	۵
۳ نمره	۱/۵	۱	د : مهارت درک و فهم	۱
	۱	۲	۲	۲
	۱/۵	۳	۳	۳
	۱	۴	۴	۴
۲ نمره	۲	۱	ه : مهارت مکالمه	۱
	۲	۲	۲	۲
	۲۰	جمع نمره ها		

تذکرات : (برای طّراحی سؤال در نوبت اوّل و دوم و نیز نیم ترم‌ها)

۱- در طّراحی سؤالات امتحانی طّراح مجاز است تا یک نمره در بارم‌بندی تغییراتی اجرا نماید.

۲- بار اصلی سؤالات امتحانی ترجمه از عربی به فارسی است.

۳- در بسیاری از موارد سؤالات بخش‌های مختلف با هم تلفیق می‌شوند و تفکیک مهارت‌های زبانی امکان ندارد. مثلاً در بخش مهارتِ ترجمه، امکان دارد در یک جمله چند مفهوم مختلف هم زمان بیاید.

۴- در طّراحی سؤالات مترادف و متضاد باید توجه داشت که در نیمه نخست کتاب، بیشتر متضاد وجود دارد تا مترادف؛ لذا نباید از دانش‌آموز خواست مترادف و با متضاد کلمه‌ای را از حفظ بنویسد؛ بلکه همانند تمارین موجود در کتاب باید سؤال داده شود.

۵- فونت‌های Adobe Arabic، B Badr، Traditional Arabic، Simplified Arabic

برای تایپ سؤالات امتحان عربی مناسب‌اند.

بارم بندی امتحان عربی اول متوسطه یک (پایه هفتم) : نوبت دوم (از درس اول تا دهم ۶ نمره و درس یازدهم تا بیستم ۱۴ نمره)

مهارت‌ها	شماره	موضوع	نمره	جمع
الف : مهارت ترجمه	۱	ترجمه امثال و حکم	۲	۸ نمره
	۲	ترجمه جمله‌های عربی به فارسی (از فعل ماضی غایب به همراه ضمیر)	۱	
	۳	ترجمه جمله‌های عربی به فارسی (فعل ماضی مخاطب به همراه ضمیر)	۱	
	۴	ترجمه جمله‌های عربی به فارسی (از فعل ماضی متکلم به همراه ضمیر)	۰/۵	
	۵	ترجمه فعل ماضی با توجه به نمونه (مانند تمارین پایان کتاب)	۰/۵	
	۶	ترجمه فعل ماضی در جمله	۰/۵	
	۷	ترجمه جمله‌های عربی به فارسی (روزهای هفته، نام فصل‌ها و رنگ‌ها)	۰/۵	
	۸	تکمیل ترجمه ناقص در یک یا دو جمله (دو فعل ماضی و دو مورد دیگر از غیر فعل)	۱	
	۹	انتخاب ترجمه صحیح (سؤال دو گزینه‌ای)	۱	
ب : مهارت واژه شناسی	۱	تشخیص کلمه ناهماهنگ در میان چند کلمه (دو مورد)	۰/۵	۳ نمره
	۲	مترادف و متضاد	۱	
	۳	نوشتن معنای چهار کلمه در جمله	۰/۷۵	
	۴	نوشتن اسم هر تصویر به زبان عربی (ارائه چهار تصویر)	۰/۷۵	
ج : مهارت شناخت و کاربرد قواعد	۱	شناخت و کاربرد ضمیر مناسب برای جمله دارای فعل ماضی	۱/۲۵	۴ نمره
	۲	شناخت و کاربرد فعل ماضی مناسب برای جمله	۱/۲۵	
	۳	شناخت و کاربرد اسم‌های اشاره	۰/۵	
	۴	شناخت و کاربرد اسم مفرد، مثنی و جمع	۰/۵	
	۵	شناخت و کاربرد حروف و اسم‌های استفهام	۰/۵	

۳ نمره	۱	پر کردن جاهای خالی با کلمات مناسب (چهار سؤال دو گزینه‌ای) /۵	ج: مهارت درک و فهم
	۲	سؤال جور کردنی از کاربرد واژگان (وصل کردن کلمات ستون اول به ستون دوم) چهار مورد و یا ارائه پنج کلمه که یکی اضافه است و چهار جمله دارای جای خالی که باید جای خالی با کلمه مناسب کامل شود	
	۳	جمله سازی با کلمات پراکنده با توجه به ترجمه فارسی داده شده از فعل ماضی (دو جمله) /۵	
	۴	درک مطلب (ارائه متن و طراحی چهار سؤال با ارائه چهار جمله و تعیین درست و غلط آنها بر اساس مفهوم هر جمله)	
۲ نمره	۲	مکالمه (باسخ کوتاه یک کلمه‌ای به جمله‌های دارای حروف و اسماء استفهام شامل پنج جمله پرسشی با «هل، أ / آین / من، مَنْ هو، مَنْ هی/ ما، ما هو، ما هی، ماذا / کم»)	د: مهارت مکالمه
	۲	جمع نمره‌ها	

تذکرات: (برای طراحى سؤال در نوبت اول و دوم و نیز نیم ترم ها)

۱- طرح ۶ نمره از مطالب نوبت اول و ۱۴ نمره از نوبت دوم تقریبی است. بسیاری از مفاهیم در نیمه دوم کتاب با نیمه اول تلفیق شده است. منظور این است که در امتحان پایان سال، بیشتر از فصل چهارم (فعل ماضی) سؤال طرح گردد.

۲- از طراحى سؤالات معماً گونه، وجه اختلاف، شاذّ و خارج از اهداف آموزشی در امتحان خودداری گردد؛ مانند اینکه مفرد علماء چیست؟ (علیم)؛ بنات، أمّهات و سبعین چه جمعی هستند؟؛ طرح سؤال از معدود یک تا دوازده؛ تطابق عدد و معدود و ...

۳- بارم بندی امتحان خرداد و شهریور مانند هم است.

۴- در برخی بخش‌های کتاب مطالبی تدریس شده که لازم نیست در امتحان از آن سؤال داده شود و در راهنمای معلم به آنها اشاره شده است.

نمونه سؤال امتحان نوبت اول و دوم عربی اول متوسطه یک

باسمه تعالی - امتحان نوبت اول عربی اول متوسطه یک از ده درس -

تاریخ : مدرسه :

منطقه : کلاس : نام دبیر : وقت : ۷۰ دقیقه - نام و نام خانوادگی :

الف : ترجمه

- ۱- احادیث زیر را به فارسی ترجمه کنید.
- ۱-۱ حُسْنُ السُّؤَالِ، نَصْفُ الْعِلْمِ. (۵/۰ نمره)
- ۱-۲ رِضَا اللَّهِ، رِضَا الْوَالِدَيْنِ. (۵/۰ نمره)
- ۱-۳ عَدَاوَةُ الْعَاقِلِ، خَيْرٌ مِنْ صَدَاقَةِ الْجَاهِلِ. (۱ نمره)
- ۲- جمله‌های زیر را به فارسی ترجمه کنید.
- ۲-۱ هَاتَانِ الْبَيْتَانِ، نَظِيفَتَانِ. (۵/۰)
- ۲-۲ الْجَهْلُ، مَوْتُ الْأَحْيَاءِ. (۵/۰)
- ۲-۳ ذَلِكَ الْجَبَلُ، مُرْتَفِعٌ. (۵/۰)
- ۲-۴ هُوَ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ، فَاتْرُكْهُ. (۵/۰)
- ۲-۵ (هَلْ جَزَاءُ الْإِحْسَانِ إِلَّا الْإِحْسَانُ) (۵/۰)
- ۲-۶ مَنْ هُوَ؟ هُوَ زَكَرِيَّا الرَّازِيُّ. (۵/۰)
- ۲-۷ مَا هَذَا؟ هَذَا بَابٌ. (۵/۰)
- ۲-۸ لِمَنْ هَذِهِ السَّيَّارَاتُ؟ (۵/۰)
- ۲-۹ الدُّورَانُ إِلَى الْبَيْتِ مَمْنُوعٌ. (۵/۰)
- ۳- ترجمه ناقص را کامل کنید. (۵/۰)
- ۳-۱ هَذَا، طَالِبٌ نَاجِحٌ فِي الصَّفِّ الْأَوَّلِ. این، دانش آموزی در کلاس اول است.
- ۳-۲ هَذَانِ الزَّرْعَانِ، مُجْتَهِدَانِ. این تلاشگر هستند.
- ۴- ترجمه درست را انتخاب کنید. (۱ نمره)
- ۴-۱ رَأْيَانِ، خَيْرٌ مِنْ رَأْيِ وَاحِدٍ. ۴-۲ أَفْضَلُ النَّاسِ، أَنْفَعُهُمْ لِلنَّاسِ.
- الف) دو نظر از یک نظر بهتر است. الف) داناترین مردم، مردم پر منفعت هستند.
- ب) رأی خوب از رأی همه بهتر است. ب) بهترین مردم، سودمندترین آنان برای مردم است.

ب : واژه شناسی

۵- کلمات متضاد را کنار هم بنویسید. «دو کلمه اضافه است.» {غالبیة، قلیل، قریب، رخصیة،

کثیر، سائق} (۵/۰)

#

#

۶- معنای کلمه های مشخص شده را بنویسید. (۱)

۱-۶- یَبْتِنَا فی نِهَایَةِ هَذَا الشَّارِعِ. ۲-۶- مَنْ هَذَا الْوَلَدُ؟ هُوَ أُخِي. ۳-۶- أَنْتِ كَاتِبَةُ الْفِصِّصِ.

۴-۶- أَدَبُ الْمَرْءِ خَطَرٌ مِنْ ذَهَبِهِ.

۷- نام هر تصویر را به عربی زیر آن بنویسید. «الزُّمَان، الْمِفْتَاح، الْوَرْدَة، الْبَقَرَة، الْعِنَب، الْحُسَام»

{دو کلمه اضافه است.} (۱)

۸- کلمه ناهماهنگ را معلوم کنید. (۵/۰)

۱-۸- حَجْرٌ □ رَجُلٌ □ اِمْرَأَةٌ □ وُلْدٌ □ بِنْتُ □ ۲-۸- اَبٌ □ اُمٌّ □ اَلْفٌ □

اَلْكَاتِبَةُ □ اَلْجَدُّ □

ج) شناخت و کاربرد قواعد

۹- در هر جمله یک اسم مثنی، جمع مذکر سالم، جمع مؤنث سالم و جمع مکسر پیدا کنید. (۱)

۱-۹- اَلْمُدْرَسَاتِنِ فِی الْمَدْرَسَةِ. ۲-۹- الرَّجَالُ فِی الْمَسْجِدِ. ۳-۹- (إِنَّ اللَّهَ مَعَ الصَّابِرِينَ)

۴-۹- خَطَرُ الْأُمُورِ، أَوْسَطُهَا.

۱۰- جاهای خالی را با ضمیر مناسب (أَنْتُمْ، أَنْتَنْ، نَحْنُ، أَنَا، نَا، ی) کامل کنید. (۷۵/۰) {سه

ضمیر اضافه است.}

۱۰-۱- وَأَقِفْ جَنْبَ صَدِيقِي.

۱۰-۱- من کنار دوستم ایستاده ام.

۱۰-۲- وَأَقِفَاتٌ وَسَطَ الْحَدِيقَةِ.

۱۰-۲- شما در باغ ایستاده اید. ♀ ♀ ♀

جَمِيلَةٌ.

۱۰-۳- اِتَاقَتٌ زَيَاةً. ♀ عُرْفَتُ

- ۱۱- در جاهای خالی «اسم اشاره» مناسب بنویسید. (۰/۷۵)
- ۱۱-۱ اِنَّ الشَّاعِرَةَ اِيرَانِيَّةٌ. (اشاره به نزدیک) ذَلِكَ □ تِلْكَ □ هذا □ هَذِهِ □
- ۱۱-۲ الْكُرْسِيَانِ، خَشْبِيَانِ. هَذَانِ □ هَاتَانِ □ هُوَ لَآ □ اَوْلِيْكَ □
- ۱۱-۳ الْمُجَاهِدُوْنَ، نَاجِحُوْنَ. هُوَ لَآ □ اَوْلِيْكَ □ ذَلِكَ □ تِلْكَ □
- ۱۲- در جاهای خالی اسم مفرد، مثنی و یا جمع مناسب قرار دهید. (۰/۵)
- ۱۲-۱ هَاتَانِ الْ كَبِيْرَتَانِ . مِنْصَدَةٌ □ قَرِيْبَتَانِ □ اَوْلَادٌ □ بَنَاتٌ □
- ۱۲-۲ اِنَّ هُوَ لَآ اِلَّا عِيْنٌ، مُنْتَظِرَةٌ □ مُنْتَظِرُوْنَ □ مُنْتَظِرَانِ □ مُنْتَظِرَاتِنِ □
- ۱۳- کدام گزیننه «مفرد و جمع» است؟ (۰/۲۵)
- بُسْتَانٍ و بَسَاتِيْنِ □ مَوْمِيْنٌ و مَوْمِنَاتِنِ □ طَالِبَةٌ و طَالِبِيْنِ □
- ۱۴- در جای خالی کلمه پریشی مناسب بنویسید. (۰/۷۵) {هَلْ، مَا هُوَ، مَنْ، لِمَنْ، ماذا، كَمْ، اَيْنَ}
- ۱۴-۱ هَذَا قَلَمُكَ؟ - لا. هَذَا قَلَمٌ اَخِي. ۲-۱۴ تِلْكَ الصَّوْرَةُ؟ -
- ۱۴-۲ تِلْكَ صَوْرَةٌ عَالِمَةٍ اِيرَانِيَّةٍ.
- ۱۴-۳ يَوْمًا فِي الْاَسْبُوْعِ؟ - سَبْعَةٌ اَيَّامٍ.

د) درک و فهم

- ۱۵- با توجه به معنا و مفهوم جمله در جاهای خالی کلمه مناسب قرار دهید. (۰/۵)
- ۱۵-۱ عَدَدُ فُصُوْلِ السَّنَةِ ثَلَاثَةٌ □ اَرْبَعَةٌ □
- ۱۵-۲ اِنَّ مَكَانَ جُلُوْسِ الطُّلَابِ. الصَّفِّ □ الْبَحْرِ □
- ۱۶- هر کلمه از ستون «الف» را به کلمه مناسب آن در ستون «ب» وصل کنید. {یک کلمه اضافه است. (۱)}

الف	ب
عَدَدٌ بَعْدَ سَبْعَةٍ	هَانِيَةٌ
أُمُّ الْاَبِ	ثَمَانِيَةٌ
اِسْمٌ لِلْسَيِّدَاتِ	الْقَرْيَةُ
عَمُوْدُ الدِّيْنِ	الْجَدَّةُ
	الصَّلَاةُ

- ۱۷- با کلمات پراکنده، با توجه به ترجمه فارسی جمله درستی بسازید. (۵/۰)
- ۱۷-۱ نَعَمْ - هَذَا - هَلْ - أَخُوكَ - آیا این برادرت است؟
- ۱۷-۲ الْأُمَّهَاتُ - أَقْدَامٌ - تَحْتَ - الْجَنَّةِ. بهشت زیر پای مادران است.

- ۱۸- درستی یا نادرستی جمله‌های زیر را بر اساس حقیقت بنویسید. (۱)
- ۱۸-۱ الْفُنْدُقُ، مَكَانٌ لِلْمُسَافِرِينَ. ۱۸-۲ فِي كُتُبِ الْقِصَصِ، عِبْرٌ مُفِيدَةٌ.
- ۱۸-۳ السَّفِينَةُ، فِي السَّارِعِ. ۱۸-۴ عَدَدُ شَهْرِ السَّنَةِ، أَحَدُ عَشَرَ شَهْرًا.

هـ) مکالمه

- ۱۹- دو سؤال زیر از شماست. به آنها پاسخ کوتاه دهید. {در یک یا دو کلمه} (۵/۰)
- ۱۹-۱ هَلْ أَنْتَ مِنْ مِصر؟ ۱۹-۲ مَا اسْمُكَ؟
- ۲۰- با توجه به تصویر به هر سؤال پاسخ کوتاه دهید. {در یک یا دو کلمه} (۱/۵)

- ۲۰-۱ أَيْنَ الرَّجُلُ؟ ۲۰-۲ كَمْ عَدَدُ الْحَقَائِبِ؟ ۲۰-۳ مَا هُوَ شُغْلُهُ؟

.....

.....

.....

باسمه تعالی - امتحان نوبت دوم عربی اول متوسطه یک از درس ۱ تا

۲۰ - تاریخ: دبیرستان:
منطقه: کلاس: نام دبیر: وقت: ۷۰ دقیقه -
نام و نام خانوادگی:

الف) ترجمه

۱- سخنان حکیمانه زیر را به فارسی ترجمه کنید.

- ۱-۱- حُبُّ الْوَطَنِ، مِنَ الْإِيمَانِ. (۵/۰ نمره)
- ۱-۲- صَدْرُ الْعَاقِلِ، صُنْدُوقُ سِرِّهِ. (۵/۰ نمره)
- ۱-۳- يَدُ اللَّهِ، مَعَ الْجَمَاعَةِ. (۵/۰ نمره)
- ۱-۴- لِسَانُ الْمُقْصِرِ، قَصِيرٌ. (۵/۰ نمره)
- ۲- جمله‌های زیر را به فارسی ترجمه کنید.
- ۲-۱- هُوَ شَرِبَ الْمَاءَ. (۵/۰)
- ۲-۲- هِيَ طَرَقَتِ الْبَابَ. (۵/۰)
- ۲-۳- أَنْتَ كَتَبْتَ وَاجِبَكَ. (۵/۰)
- ۲-۴- أَنْتُنَّ ذَهَبْتُنَّ إِلَى الْبُسْتَانِ. (۵/۰)
- ۲-۵- نَحْنُ رَفَعْنَا عَلَمَ إِيْرَانِ (۵/۰)
- ۳- ترجمه ناقص را کامل کنید. (۱)

۳-۱- الْوَالِدَةُ جَلَسَتْ عَلَى الْكُرْسِيِّ جَنْبَ أَطْفَالِهَا. مادر نزد روی صندلی

۳-۲- مَاذَا اشْتَرَيْتَ يَا سَيِّدَتِي؟ - فُسْتَانًا وَ عَبَاءَةً. ای خانم من چه چیزی پیراهنی؟

و

۴) ترجمه درست را انتخاب کنید. (۱ نمره)

۴-۱- إِذَا مَلَكَ الْأَرَاذِلُ؛ هَلَكَ الْأَفْضَلُ.

الف) اگر پست‌ها مالک چیزی شوند؛ داناان محروم می‌شوند. □

ب) هرگاه فرومایگان فرمانروا شوند؛ شایستگان هلاک می‌شوند. □

۴-۲- مَنْ طَلَبَ أَخًا بِلا عَيْبٍ؛ بَقِيَ بِلا أَخٍ.

- الف) هر کس برادری (دوستی) بی عیب بخواهد؛ بدون برادر می ماند. □
 ب) هر که برادرش (دوستش) بی عیب باشد؛ خودش هم بی عیب می شود. □
 ۵- با توجه به مثال ترجمه کنید. (۵/۰)

قال: گفت ← قالوا: نَدِمَ: پشیمان شد ← نَدِمْتُ:

۶- فعل های ماضی مشخص شده را ترجمه کنید. (۵/۰)

۱- ۶- أَيُّهَا الرَّجُلُ، هَلْ نَسِيتَ شَيْئًا؟

۲- ۶) اللَّاعِبَاتُ، رَجَعْنَ إِلَى الْمُسَابَقَةِ.

۷- در جاهای خالی کلمه های مناسب بنویسید. (۵/۰)

۱- ۷- السَّبْتِ - الأَحَدِ - الثلاثاء - الأربعاء

۲- ۷- الرِّبِيعِ - الصَّيْفِ - الحَرِيفِ -

ب) واژه شناسی

۸- کلمات متضاد را کنار هم بنویسید. «یک کلمه اضافه است.» (۱)

{عَدَاً، أَبْيَضَ، بِدَايَةٍ، مَوْتِ، رَخِيصَ، أَسْوَدَ، حَيَاةَ، نِهَايَةً، أَمْسِ}

#

#

#

#

۹- نام هر تصویر را به عربی زیر آن بنویسید. {دو کلمه اضافه است.} (۷۵/۰) «الْقَمِيصُ،

التَّفَاحُ، العَلَمُ، التَّفَادَةُ، السَّفِينَةُ»

۱۰- معنای کلمه های مشخص شده را بنویسید. (۷۵/۰)

كَانَ نَجَّارًا وَصَاحِبُ مَصْنَعٍ صَدِيقَيْنِ فِي يَوْمٍ مِنَ الْأَيَّامِ قَالَ النَّجَّارُ لِصَاحِبِ الْمَصْنَعِ: «أَنَا بِحَاجَةٍ

إِلَى التَّقَاعِدِ.»

۱۱- کلمه ناهماهنگ را معلوم کنید. (۵/۰)

۱۱-۱- ثلاثة □ أربعة □ خمیس □ سِتَّة □ سَبْعَة □ ۲-۱۱- نَحَتْ □ بَقِيَ □ فَوْق □ خَلْف □
 أمام □

ج) شناخت و کاربرد قواعد

۱۲- در جای خالی ضمیر مناسب قرار دهید. (۱/۲۵)

- ۱۲-۱- ذَهَبَ إِلَى مَدِينَتِهِ. هُوَ □ هِيَ □
 ۱۲-۲- عَبَّرَا بِدِقَّةٍ. أَنْتُمَا □ هُمَا □
 ۱۲-۳- لَعِبُوا مَعَ أَصْدِقَائِهِمْ. هُمْ □ هُنَّ □
 ۱۲-۴- أَنْتِ نَجَحْتِ فِي امْتِحَانِ. كِ □ كِ □
 ۱۲-۵- جَاءَتْ أُخْتِي. إِسْمُ خَدِيجَةَ. هُ □ هَا □

۱۳- در جاهای خالی فعل ماضی مناسب قرار دهید. (۱/۲۵)

- ۱۳-۱- هَاتَانِ الْبَيْتَانِ، هَدَيْتَيْنِ. أَخَذَا □ أَخَذْنَا □
 ۱۳-۲- نَحْنُ، مُعَلَّمْنَا حَوْلَ التَّمْرِينِ. سَأَلْنَا □ سَأَلْتُ □
 ۱۳-۳- هَلْ دُرُوسِكُمْ؟ قَرَأْتُمْ □ قَرَأْتِنِ □
 ۱۳-۴- أَيْتُهَا الْفَلَاخُ، هَلْ فِي الْمَرْزَعَةِ؟ زَرَعْتَ □ زَرَعْتِ □
 ۱۳-۵- أَنَا، مَلَاسِي. غَسَلْتُ □ غَسَلْتُ □

۱۴- در جاهای خالی اسم اشاره مناسب قرار دهید. (۰/۵)

- ۱۴-۱- الرَّجَالُ وَجَدُوا صُنْدُوقَ كَنْزٍ. هُوَ □ تِلْكَ □
 ۱۴-۱- اللَّاعِبُ الْفَائِزُ مِنْ إِيْرَانِ. هَذِهِ □ ذَلِكَ □

۱۵- نوع جمع را در هر مجموعه کلمات معلوم کنید. (۰/۵)

جمع مکسر: {رُجُوع، مُلُوك، خُرُوج، مَمْلُوء} جمع مؤنث سالم: {صَلَاة، سَيَّارَة، خَيَّاطَات،

سَيِّدَاتَانِ}

۱۶- در جاهای خالی کلمه پرسشی مناسب بنویسید. (۰/۵) { مَنْ، مَا، كَمْ، هَلْ، أَيْنَ }

- ۱۶-۱- يَوْمًا فِي الْأُسْبُوعِ؟ - سَبْعَةُ أَيَّامٍ. ۲-۱۶- اسْمُكَ؟ - اِسْمِي

عیسی.

د) درک و فهم

۱۷- با توجه به معنا و مفهوم جمله در جاهای خالی کلمه مناسب قرار دهید. (۵/۰)

۱۷-۱) لَوْنُ السَّمَاءِ، أَصْفَرُ □ أَزْرُقُ □

۱۷-۲) عَدَدُ شُهُورِ السَّنَةِ شَهْرًا . ثَمَانِيَةٌ □ إِثْنَا عَشَرَ □

۱۸- با کلمات پراکنده، با توجه به ترجمه فارسی جمله درستی بسازید. (۵/۰)

زَرْعٌ - الْعُدْوَانُ - الْخُسْرَانُ - مَنْ - حَصَدَ . هر کس دشمنی بکارد ؛ زیان درو می کند.

۱۹- هر کلمه از ستون «الف» را به کلمه مناسب آن در ستون «ب» وصل کنید. { یک کلمه

اضافه است. } (۱)

الف ب

الْعِلْمُ فِي الصَّغَرِ، كَالْتَفِيسِ فِي هَذَا الشَّيْءِ : - جَلِيسُ السَّوَاءِ

رُبَّ كَلَامٍ جَوَابُهُ هَذَا : - الرُّمَانُ

فَاكِهَةٌ لَذِيذَةٌ؛ لَوْنُهَا أَحْمَرٌ : - لُعَّةٌ

الْوَحْدَةُ خَيْرٌ مِنْهُ : - السُّكُوتُ

- الْأَحْجَرُ

(۲۰) پس از خواندن این متن، درستی یا نادرستی عبارتهای زیر آن را معلوم کنید. (۱)

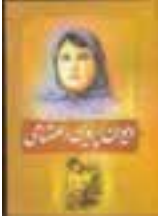
كَانَتْ فِي بَحْرِ كَبِيرٍ سَمَكَةٌ كَبِيرَةٌ قَبِيحَةٌ إِسْمُهَا السَّمَكَةُ الْحَجْرِيَّةُ وَالْأَسْمَاكُ خَائِفَاتٌ مِنْهَا. هِيَ كَانَتْ وَحِيدَةً دَائِمًا. فِي يَوْمٍ مِنَ الْأَيَّامِ، جَمَعَ مِنَ الصَّيَادِينَ جَاوُوا وَقَدَفُوا شَبَكَةً كَبِيرَةً فِي الْبَحْرِ. وَقَعَتِ الْأَسْمَاكُ فِي الشَّبَكَةِ. مَا جَاءَ أَحَدٌ لِمُسَاعَدَةِ الْأَسْمَاكِ. هِيَ سَمِعَتْ أَصْوَاتَ الْأَسْمَاكِ. «الْتَّجِدَةَ.» نَظَرَتْ السَّمَكَةُ الْحَجْرِيَّةُ إِلَى الشَّبَكَةِ. هِيَ حَزِنَتْ. فَذَهَبَتْ لِتَجَاةِ الْأَسْمَاكِ. كَانَ الْوَقْتُ قَلِيلًا. فَذَهَبَتْ بِسُرْعَةٍ وَقَطَعَتِ الشَّبَكَةَ بِاسْتِمْرَارٍ وَالْأَسْمَاكُ خَرَجْنَ. وَهَرَبْنَ جَمِيعًا. فَوَقَعَتِ السَّمَكَةُ الْحَجْرِيَّةُ فِي الشَّبَكَةِ وَالصَّيَادُونَ أَخَذُوهَا. كَانَتْ الْأَسْمَاكُ حَزِينَاتٍ. لِأَنَّ السَّمَكَةَ الْحَجْرِيَّةَ كَانَتْ رَحِيمَةً. الْأَسْمَاكُ نَظَرْنَ إِلَى سَفِينَةِ الصَّيَادِينَ. هُمْ أَخَذُوا السَّمَكَةَ الْحَجْرِيَّةَ. وَلَكِنَّهُمْ قَدَفُوهَا فِي الْمَاءِ لِأَنَّهَا كَانَتْ قَبِيحَةً جِدًّا فَخَافُوا مِنْهَا. الْأَسْمَاكُ فَرِحْنَ لِتَجَاةِ السَّمَكَةِ الْحَجْرِيَّةِ وَفَهِمْنَ بِأَنَّهَا صَدِيقَةٌ رَحِيمَةٌ وَعَلِمْنَ بِأَنَّ الظَّاهِرَ لَيْسَ مُهِمًّا. بَلِ الْبَاطِنُ مُهِمٌّ.

قالَ عَلِيُّ : «زِينَةُ الْبَاطِنِ، خَيْرٌ مِنْ زِينَةِ الظَّاهِرِ.»

- ١- كَانَتِ السَّمَكَةُ الْحَجْرِيَّةُ وَحِيدَةً.
 ٢- قَذَفَ صَيَادٌ شَبَكَتَهُ فِي الْمَاءِ.
 ٣- السَّمَكَةُ الْحَجْرِيَّةُ ذَهَبَتْ لِتَجَاةِ الْأَسْمَاكِ.
 ٤- كَانَتِ السَّمَكَةُ الْحَجْرِيَّةُ صَغِيرَةً وَجَمِيلَةً.

هـ) مكالمه

٢١- با توجه به تصویر به هر سؤال پاسخ کوتاه دهید. { در یک یا دو کلمه } (٢)

- ٢١-١- ما هذا؟
 ٢١-٢- ما هو لونُ الغرابِ؟
 ٢١-٣- كمَ قلماً هنا؟
 ٢٢-٤- منَ هذه المرأةُ؟

.....

به نام خدا صفحه اول		طرح درس روزانه - کتاب عربی سال اول متوسطه	
نام دبیر :	تاریخ :	نام مدرسه :	
درس : اول	موضوع درس : مذکر و مؤنث و اسم اشاره	صفحه : ۲ تا ۴	مدت : ۷۵ دقیقه
تهیه کننده : حبیب تقوایی			
الف) بخش نظری : اهداف			
۱	رئوس مطالب	۱- کلمات جدید	۲- مذکر و مؤنث
		۳- اسم اشاره	
۲	اهداف کلی	الف) در حوزه شناخت	
		۱- آشنایی با ۲۳ کلمه جدید	
		۲- آشنایی با مذکر و مؤنث	
۳- آشنایی با اسم اشاره		۴- آشنایی با تلفظ صحیح کلمات	
۳	اهداف جزئی	ب) در حوزه باور و گرایش	
		۱- ایجاد علاقه به علم آموزی و تقویت آن	
		۲- تأکید بر جایگاه والای علم و علماء در اسلام	
۳- علاقه به یادگیری آیات و احادیث مربوط به علم و علم آموزی		ج) در حوزه عمل و رفتار	
۱- تلاش برای علم آموزی و ارتقای سطح علم و آگاهی		۲- احترام به علماء و تلاش برای معاشرت با آنان	
۳- روخوانی و روان خوانی متن احادیث و تمارین		دانش آموز در فرایند آموزش باید به اهداف زیر برسد :	
		۱- آموختن ۲۳ کلمه.	
		۲- ترجمه چهار حدیث از پیامبر اسلام (ص) و یک حدیث از امام صادق (ع).	
		۳- آشنایی با اسم مذکر و اسم مؤنث.	
		۴- آشنایی با اسم اشاره و ترجمه جمله‌های دارای اسم‌های اشاره « هذا- هذِه- ذلک- تلک ».	
		۵- ایجاد مهارت در روخوانی و روان خوانی متن و تمارین درس.	

حیطه‌های شناختی						هدف‌های رفتاری	۴
ارزشیابی	تجزیه	تجزیه	تجزیه	تجزیه	تجزیه		
					×	۱- واژه‌های جدید درس را ترجمه کند.....	
					×	۲- معنای هذا و هذه را بگوید	
						۳- تشخیص دهد که هذا برای مذکر و هذه برای مؤنث است.	
				×		۴- معنای ذلك و تلك را بگوید.....	
					×	۵- تشخیص دهد که ذلك برای مذکر و تلك برای مؤنث است.	
				×		۶- نشانه «ة» را در آخر اسم‌های مؤنث تشخیص دهد.	
				×		۷- جمله‌هایی مانند « هذا، طالبٌ. » مانند الگوی کتاب، به دو صورت ترجمه کند.	
				×		۸- جمله‌های ساده با اسم اشاره دور و نزدیک (مفرد مذکر و مفرد مؤنث) را ترجمه کند.	
				×		۹- متن احادیث و تمارین را به صورت صحیح و روان قرائت کند.	
						رفتار ورودی	۵
						۱- با اسم اشاره «این و آن» در زبان فارسی آشنا باشد	
						۲- مفهوم «نر و ماده» را بداند	
						۳- جایگاه علم را در اسلام بداند	
						۴- توانایی قرائت عبارات ساده عربی را داشته باشد	
						نتایج ارزشیابی زیر نقطه شروع آموزش را مشخص می‌کند	۶
						۱- کلمات «این و آن» در فارسی برای چه مفهومی بکار می‌روند؟ (الف) پرسش ب) اشاره	
						۲- کدام تقسیم برای انسان‌ها و حیوانات از جهت جنس درست است؟ (الف) نر و ماده ب) گوشت خوار و علف خوار	
						۳- نظر دین مبین اسلام راجع به علم و علم آموزی چیست؟ (الف) موافق ب) مخالف ج) بی طرف	
						۴- این عبارت را به صحیح قرائت کنید «الْعَالِمُ بِلَا عَمَلٍ كَالشَّجَرِ بِلَا ثَمَرٍ»	
در صورت پاسخ به این سؤالات، فراگیران آماده یادگیری مطالب جدید خواهند بود						نتیجه	

ب) بخش عملی : مراحل تدریس و تنظیم محتوی			
زمان	شرح صفحه دوم	مراحل	
۴	۱- سلام و احوال پرسی ۲- حضور و غیاب ۳- ذکر مناسبت ایام	معارفه	۱
۴	سؤالات ارزشیابی ورودی از قبل آماده شده را به صورت شفاهی از دانش آموزان می پرسیم.	ارزشیابی رفتار ورودی	۲
۵	صفحه ۲ کتاب : الف) با استفاده از تصاویر سعدی و پروین اعتصامی از دانش آموزان می پرسیم : ۱- آیا این دو شاعر را می شناسند؟ ۲- علت شهرت آنها چیست آیا علم و دانش و آگاهی آنها در محبوبیت آنها مؤثر بوده است؟ ۳- کدام یک از شما می تواند درباره این دو شاعر توضیحاتی ارائه دهد؟ ۴- ترجمه هذا و هذه چیست و برای چه امری به کار می روند؟ ۵- این کلمات در فارسی چه نامیده می شوند؟ ب) سپس جملات مربوط به این تصاویر را با کمک دانش آموزان ترجمه می کنم.	ایجاد انگیزه	۳
۲	صفحه ۲ کتاب در ادامه پرسش و پاسخ های بالا می گویم : دانش آموزان عزیز در این درس ما با موضوعات زیر آشنا می شویم . ۱- اسم اشاره ۲- اسم مذکر و مؤنث ۳- احادیث معصومین درباره علم و علماء	معرفی درس و بیان اهداف	۴
۳۵	الف) کلمات جدید و متن ص ۲ : ۱- کلمات جدید را ابتدا خود می خوانم و سپس با دانش آموزان هم خوانی می کنیم . ۲- متن را ابتدا می خوانم و جهت تقویت روخوانی، دانش آموزان نیز به صورت فردی می خوانند . ۳- از دانش آموزان می خواهم که احادیث را با استفاده از معنای کلمات جدید، ترجمه کنند . ب) بدانیم ص ۳ : ۱- به دانش آموزان ۵ دقیقه فرصت می دهم که مطالب « بدانیم » را در گروه های تعیین شده مطالعه کنند . ۲- از سرگروه ها می خواهم که هر کدام به ترتیب بخوانند و توضیح دهند و در صورت نیاز راهنمایی می کنم . ۳- از دانش آموزان به صورت فردی می خواهم راجع به پیام های تصاویر توضیحی در حد یک جمله بدهند . ج) کارگاه ترجمه ص ۳ : موضوع را مطرح می کنم که عبارت هذا عالم را می توان به دو شکل ترجمه کرد و هر دو نیز درست است و از آنها می خواهم عبارت : « هذه لوحة . » را به دو شکل ترجمه کنند .	شروع تدریس و ارائه درس	۵

۵	<p>۱- خلاصه درس را به صورت نمودار، روی تابلو ترسیم می‌کنم.</p> <p>۲- در نوشتن مثال از دانش آموزان کمک می‌گیرم.</p>	خلاصه درس و نتیجه گیری	۶
۵	<p>سوالات زیر را به صورت شفاهی از دانش آموزان می‌پرسم:</p> <p>۱- کلمات «ذلک، رجل، جبل، لوحه» به چه معناست؟</p> <p>۲- فرق دو کلمهٔ جمیل و جمیلة در چیست؟</p> <p>۳- فرق هذا و ذلک در چیست؟</p> <p>۴- برای جملهٔ «... صَفٌّ» کدام کلمه مناسب است؟ هذه - هذا</p> <p>۵- ترجمه عبارت «حسن السؤال نصف العلم» چیست؟</p>	ارزشیابی بعد از تدریس	۷
۷	پاسخ به سؤالات کتاب.	تعیین تکلیف	۸
۳	<p>۱- تهیهٔ آیات و احادیث دیگر دربارهٔ ارزش علم و علما.</p> <p>۲- پیدا کردن اسم اشاره در آیات درس قرآن و هدیه آسمان.</p> <p>۳- پیدا کردن نام سوره‌هایی که به «س» ختم شده‌اند.</p>	معرفی فعالیت‌های خلاقانه	۹
۷۰	جمع دقیقه		

طرح درس سالانه پیشنهادی عربی اول متوسطه یک

	ماه	هفته	جلسه	تاریخ	درس	فعالیت
نیم سال اول	مهر	اول	۱		۱	معارفه، تدریس
		دوم	۲		۲	پرسش شفاهی، نگاهی به درس اول، تدریس درس ۲
		سوم	۳		۳	پرسش شفاهی، نگاهی به درس اول و دوم، تدریس درس ۳
		چهارم	۴		۴	پرسش شفاهی، نگاهی به درس اول تا سوم، تدریس درس ۴
	آبان	اول	۵		امتحان	آزمون کتبی و شفاهی از فصل اول (درس ۱ تا ۴)
		دوم	۶		۵	پرسش شفاهی، تدریس درس ۵
		سوم	۷		۶	پرسش شفاهی، نگاهی به دروس پیشین، تدریس درس ۶
		چهارم	۸		۷	پرسش شفاهی، نگاهی به دروس پیشین، تدریس درس ۷
	آذر	اول	۹		۸	پرسش شفاهی، نگاهی به دروس پیشین، تدریس درس ۸
		دوم	۱۰		۹	پرسش شفاهی، نگاهی به دروس پیشین، تدریس درس ۹
		سوم	۱۱		امتحان	آزمون کتبی و شفاهی از فصل اول و دوم (درس ۱ تا ۹)
		چهارم	۱۲		۱۰	پرسش شفاهی، نگاهی به دروس پیشین، تدریس درس ۱۰
	دی	اول	۱۳		۱۱	پرسش شفاهی، نگاهی به دروس پیشین، تدریس درس ۱۱
		دوم	۱۴		امتحان	برگزاری امتحانات نوبت اول (از جمله امتحان عربی ۱۱ ادرس)
		سوم	۱۵		امتحان	برگزاری امتحانات نوبت اول
		چهارم	۱۶		۱۲	پرسش شفاهی، نگاهی به دروس پیشین، تدریس درس ۱۲

پرسش شفاهی، نگاهی به دروس پیشین، تدریس درس ۱۳	۱۳		۱۷	اول	بهمن	نیم سال دوم
پرسش شفاهی، نگاهی به دروس پیشین، تدریس درس ۱۴	۱۴		۱۸	دوم		
پرسش شفاهی، نگاهی به دروس پیشین، تدریس درس ۱۵	۱۵		۱۹	سوم		
پرسش شفاهی، نگاهی به دروس پیشین، تدریس درس ۱۶	۱۶		۲۰	چهارم		
آزمون کتبی و شفاهی از فصل اول، دوم و سوم (درس ۱۲ تا ۱۶)	امتحان		۲۱	اول	اسفند	
پرسش شفاهی، نگاهی به دروس پیشین، تدریس درس ۱۷	۱۷		۲۲	دوم		
پرسش شفاهی، نگاهی به دروس پیشین، تدریس درس ۱۸	۱۸		۲۳	سوم		
تعطیلی احتمالی یا دوره فصل دوم و سوم	دوره		۲۴	چهارم		
تعطیل عید نوروز	—		۲۵	اول	فروردین	
تعطیل عید نوروز	—		۲۶	دوم		
پرسش شفاهی، نگاهی به دروس پیشین، تدریس درس ۱۹	۱۹		۲۷	سوم		
پرسش شفاهی، نگاهی به دروس پیشین، تدریس درس ۲۰	۲۰		۲۸	چهارم		
دوره کتاب، رفع اشکال و حل نمونه سؤال نوبت دوم	دوره		۲۹	اول	اردیبهشت	
دوره کتاب، رفع اشکال و حل نمونه سؤال نوبت دوم	دوره		۳۰	دوم		
آزمون شفاهی (قرائت و مکالمه)	امتحان		۳۱	سوم		
آزمون شفاهی (قرائت و مکالمه)	امتحان		۳۲	چهارم		

معرفی منابع تخصصی زبان و ادبیات عربی

۱- آموزش زبان عربی				
ردیف	نام کتاب	نویسنده	ناشر	سال چاپ
۱	اعداد در زبان عربی	عادل اشکیوس	مدرسه (برهان)	۱۳۸۱
۲	صحيح و معتل	عادل اشکیوس	مدرسه (برهان)	۱۳۸۱
۳	اعراب و بناء	حبيب تقوايی	مدرسه (برهان)	۱۳۸۲
۴	ضمير و کاربرد آن	مهرعلی کاظمی نیا	مدرسه (برهان)	۱۳۸۷
۵	مذکر و مؤنث	مهدی ستاریان	مدرسه (برهان)	۱۳۸۴
۶	آموزش زبان عربی از راه بازی و سرگرمی	قاسم کریمی	مدرسه (برهان)	۱۳۸۰
۷	مثل های رایج در زبان عربی	هادی صاحبی	مدرسه (برهان)	۱۳۸۱
۸	راهنمای تجزیه و ترکیب	عیسی متقی زاده	مدرسه (برهان)	۱۳۸۰
۹	آموزش ترجمه عربی	حمید رضا حیدری	فاطمی	۱۳۸۷
۱۰	فنّ ترجمه	رضا ناظمیان	دانشگاه پیام نور	۱۳۸۰
۱۱	مضامین مشترک در فارسی و عربی	سید محمد دامادی	دانشگاه تهران	۱۳۷۹
۱۲	فنّ ترجمه	یحیی معروف	سمت	۱۳۸۱
۱۳	اللغة العربية الحديثة	محمد علی آذرشب	سمت	۱۳۷۶
۱۴	الفوائد (دانستنی های عربی)	عادل اشکیوس	مؤسسه توسعه روستایی	۱۳۸۷

۲- کتب صرف و نحو

ردیف	نام کتاب	نویسنده	ناشر	سال چاپ
۱	مبادئ العربية (جلد ۴)	رشید شرتونی	اساطیر	۱۳۷۱
۲	جامع الدروس العربية	مصطفی غلابینی	ناصر خسرو	۱۳۶۲
۳	الجديد في الصرف و النحو	سید ابراهیم دیباجی	سمت	۱۳۷۷
۴	القواعد الأساسية	سید احمد هاشمی	هجرت	۱۳۷۰
۵	النحو الوافی (جلد ۴)	عباس حسن	دارالمعارف مصر	۱۹۱۶
۶	صرف و نحو کاربردی با رویکرد مکالمه و ترجمه	عادل اشکبوس	مشعر	۱۳۹۱
۷	صرف و نحو کاربردی	اباذر عباچی	زوار	۱۳۸۷
۸	النحو الواضح	علی الجارم و ...	الهام تهران	۱۳۷۷
۹	دروس دار العلوم العربية	سعید نجفی اسداللهی	گلشن	۱۳۷۱
۱۰	تحفه احمدیه شرح الفیه	احمد بهمینار	مرتضوی تهران	۱۳۷۲
۱۱	الجدول فی اعراب قرآن و صرفه و بیانه	محمود صافی	مدین قم	۱۳۶۸
۱۲	اعراب القرآن الکریم	محمی الدین درویش	کمال الملک	۱۴۲۸
۱۳	ترجمه و توضیح الفیه	اباذر عباچی و علی چراغی	پایا	۱۳۷۶
۱۴	آموزش زبان عربی	آذرتاش آذرنوش	مرکز نشر دانشگاهی	۱۳۷۶
۱۵	نحو برای دانشجو	سید محمد رادمثنش	آستان قدس رضوی	۱۳۷۱
۱۶	عربی آسان (جلد ۳)	سید کاظم موسوی و رضا روزبه	محمدی تهران	۱۳۵۸
۱۷	شرح ابن عقیل (جلد ۲)	محمد محی الدین عبدالحمید	ناصر خسرو	۱۳۶۴
۱۸	علوم العربية	سید هاشم حسینی تهرانی	اخلاق قم	۱۳۸۴
۱۹	قطر الندی و بلّ الصدی ابن هشام	محمد محی الدین عبدالحمید	فیروز ابادی قم	۱۳۸۳
۲۰	اصول صرف و نحو	علی اکبر شهابی	دانشگاه تهران	۱۳۸۵
۲۱	موسوعة الصرف و النحو و الإعراب	امیل بدیع یعقوب	دار العلم للمالین	۱۹۹۱
۲۲	معجم قواعد اللغة العربية، انطوان حداح	مترجم عبدالعلی آل بویه لنگرودی	دانشگاه امام خمینی قزوین	۱۳۷۷
۲۳	اعراب قرآن کریم	محمد رضا رضوانی خراسانی	تامین قم	۱۳۸۶
۲۴	معجم النحو	عبد الغنی الدقر	مکتبه القيام قم	۱۳۷۰
۲۵	صرف و نحو	علی جان بزرگی	هخامنشکرج	۱۳۸۹
۲۶	آموزش عربی آسان	صفابخش شیرزاد	رهنمای اندیشه	۱۳۷۵

۳- لغت نامه

ردیف	نام کتاب	نویسنده	ناشر	سال چاپ
۱	المنجد فی اللغة و الأعلام	لويس معلوف		
۲	فرهنگ معاصر عربی، فارسی	آذرتاش آذرنوش	نی	۱۳۸۱
۳	فرهنگ فارسی، عربی	عادل اشکبوس و ...	مدرسه (برهان)	۱۳۸۹
۴	فرهنگ لاروس عربی، فارسی	سید حمید طبیبیان	امیر کبیر	۱۳۶۳
۵	فرهنگ دانش آموز عربی به فارسی و بالعکس	عیسی متقی زاده	مدرسه (برهان)	۱۳۸
۶	المعجم الوسيط عربی، عربی	ابراهیم مصطفی و ...	المکتبة الإسلامية	۲ ۲
۷	الوجیز للمترجم عربی، فارسی و بالعکس	محمد حیدری	تبلیغات اسلامی قم	۱۳۷۱
۸	فرهنگ بزرگ جامع نوین ترجمه المنجد	احمد سیاح	اسلام	
۹	فرهنگ فرزانه فارسی، عربی	سید حمید طبیبیان	فرزان	۱۳۷۸
۱۰	فرهنگ اصطلاحات معاصر	نجفقلی میرزایی	فرهنگ معاصر	
۱۱	القاموس الشامل فارسی، عربی	محمد حسن بوذرجمهر	نوفل لبنان	۲ ۲
۱۲	عربی در فارسی	خسرو فرشیدورد	دانشگاه تهران	۱۳۸۲
۱۳	فرهنگ اصطلاحات روز	غفرانی و شیرازی	امیر کبیر	۱۳۶۴
۱۴	القاموس المبسط	سهیل سماحة	مکتبة سمیر	۲ ۷
۱۵	قاموس قرآن	علی اکبر قریشی	دارالکتب الاسلامية	۱۳۵۲

۴- مکالمه

ردیف	نام کتاب	نویسنده	ناشر	سال چاپ
۱	الحوارات (۴ جلد)	عادل اشکبوس، علی چراغی و ...	مشعر	۱۳۸۸
۲	المختبر (۱)	عادل اشکبوس	مشعر	۱۳۹۲
۳	المدخل إلى تعلم اللغة العربية (۴ جلد)	محمد و علی حیدری	دفتر تبلیغات اسلامی، قم	۱۳۷۱
۴	مکالمه و محاضرة	ابراهیم فتح الهی	دانشگاه پیام نور	۱۳۸۳
۵	صدی الحیاة	مسعود فکری و ...	کانون زبان ایران	۱۳۸۴
۶	گفت و گو	ناصر علی عبدالله	مجمع علمی فرهنگی مجد	۱۳۸۳
۷	تعلیم اللغة العربية	حوزه علمیه قم	بیک فرهنگ	۱۳۸۴
۸	گفت و شنود عربی	سعید شیبانی	پایا	۱۳۸۴
۹	همراه شما در عراق	شاکر عامری و ...	شادرنگ	۱۳۸۶
۱۰	العربية للناشئين	محمود اسماعیل صینی و ...	مدین	۱۳۷۰
۱۱	مکالمه عربی ویژه سفرهای زیارتی	یحیی معروف	مشعر	۱۳۸۷

۵- بلاغت

ردیف	نام کتاب	نویسنده	ناشر	سال چاپ
۱	جواهر البلاغة	سید احمد هاشمی		۱۳۶۵
۲	معالم البلاغة	محمد خلیل رجایی	دانشگاه شیراز	۱۳۷۲
۳	مختصر المعانی	سعد الدین تفتازانی	دارالفکر قم	۱۳۷۰
۴	اسرار البلاغة	عبدالقاهر جرجانی	دانشگاه تهران	۱۳۷۰
۵	علوم البلاغة	اباذر عباچی	سمت	۱۳۷۷
۶	تهذیب البلاغة	عبد الهادی الفضلی	المجمع العلمی الإسلامی	۱۳۶۴
۷	بداية البلاغة	سید ابراهیم دیباجی	سمت	۱۳۶۷
۸	معانی و بیان	جلیل تجلیل	مرکز نشر دانشگاهی	۱۳۷۴
۹	علم البیان	اباذر عباچی	سخن	۱۳۹۱

(Footnotes)

۱- یوسف ۲

۲- شعراء ۱۹۲ تا ۱۹۵

۳- کلماتی مانند کاتب، مکتوب، مکتبه، مکتب و مکاتبه که دارای یک مدخل واژگانی مشترک هستند؛ در شمارش واژگان چند واژه محسوب می‌شوند و این حتی در صورتی است که قواعد مربوط به آنها را دانش‌آموز فراگرفته باشد. همچنین کلماتی مانند (و، ف، ل، ب، فی، من، لا و...) که بسیار ساده‌اند؛ در شمارش واژگان محسوب می‌شوند. در گزینش واژگان کلمات پربسامد مد نظر است. از به کارگیری واژگان کم کاربرد پرهیز می‌گردد. واژه‌های استفاده شده به اندازه کافی در دروس مختلف یک پایه و نیز در پایه‌های بعد تکرار می‌گردند تا ملکه ذهن دانش‌آموز شود.

۴- پانصد واژه تنها سقف واژگان است. تعداد واژگان بین ۴۰۰ الی ۵۰۰ واژه می‌باشد و از آنجا که ترجمه فارسی به عربی مد نظر در تألیف و بارم بندی نیست؛ این تعداد واژه مناسب است. تعداد کل واژگان سه پایه متوسطه نخست بین ۱۲۰۰ الی ۱۵۰۰ واژه است.

۵- واژگان مشترک در هر دو زبان به عنوان واژگان جدید محسوب نمی‌شوند؛ مانند: کتاب، دفتر، قلم، مدرسه، معلم، علم، جدید، صبر، خروج.

واژگانی مانند عامل که در هر دو زبان به کار می‌رود؛ ولی معنای متفاوت از هم دارند و در کتاب درسی به معنای «کارگر» می‌آید به عنوان واژگان جدید است.

۶- در گزینش واژگان به پربسامد بودن آن در قرآن، متون معارف اسلامی و زبان و ادبیات فارسی توجه لازم می‌گردد.

۷- در بخش فن ترجمه که در حقیقت همان قواعد است هدف فهم عبارت است و قواعد فی نفسه هدف نیست. هدف از قواعد آن است که معنای عبارت بهتر درک شود. در این بخش دانش‌آموز با شیوه‌های ترجمه آشنا می‌گردد.

۸- اسم اشاره به نزدیک و دور همراه مشاراً الیه آن. اسم اشاره مثالی دور تدریس نمی‌شود.

۹- هدف تنها شناخت فعل ماضی است و ساخت آن مد نظر نیست. چنانچه بنا به ضرورت در تمرینی و یا بخشی در کتاب ترجمه فارسی به عربی یعنی ساخت داده شود در مقدمه و راهنمای معلم توضیح داده خواهد شد که این مطلب از اهداف کتاب درسی نیست و صرفاً جهت تعمیق یادگیری آمده است.

۱۰- هَلْ، أَيْنَ، مَنْ، ما (بقیه کلمات پرسشی در سال دوم تدریس می‌گردد).

۱۱- فقط در این حد که فرق معنای (رجلٌ و الرجلُ) را در جمله‌هایی مانند (جاءَ رجلٌ و جاءَ الرَّجُلُ) تشخیص دهد.

۱۲- مفرد، مثنی و جمع مذکر سالم، جمع مؤنث سالم، جمع مکسر (اوزان پر کاربرد) و در بحث جنس تنها به تاء تأنیث اشاره می‌شود.

۱۳- بدون توجه به قواعد عدد و معدود و در حدّ واژگان جدید آموزش اعداد اصلی و ترتیبی تنها در قالب واژه‌های جدید است. در شیوه تألیف، تدریس و ارزشیابی اعداد اصلی و ترتیبی از پاره‌ای قواعد که تجربه نشان داده است یادگیری را دچار اشکال جدی می‌نماید صرف نظر می‌شود؛ مانند ذکر ویژگی‌های معدود ۳ تا ۱۰ یا ۱۳ تا ۱۹ و عددهای اصلی صرفاً به صورت معروف (مذکر) در تمرین و به دنبال آن در ارزشیابی می‌آید.

۱۴- تنها شناخت و تشخیص ضمائر کافی است. توانایی به کارگیری آنها هدف آموزشی نیست.

۱۵- هدف تنها شناخت فعل مضارع است و ساخت آن مدّ نظر نیست. چنانچه بنا به ضرورت در تمرینی و یا بخشی در کتاب ترجمه فارسی به عربی یعنی ساخت داده شود در مقدمه و راهنمای معلّم توضیح داده خواهد شد که این مطلب از اهداف کتاب درسی نیست و صرفاً جهت تعمیق یادگیری آمده است.

۱۶- ساخت در بحث وزن استثناءً از اهداف آموزشی است؛ زیرا بحث وزن ساده است و در زبان فارسی نیز اهمیّت دارد.

۱۷- کلمه پرسشی کم در سال اول متوسطه نخست در کنار بحث اعداد یک تا بیست تدریس شده است.

۱۸- بدون توجه به قواعد عدد و معدود و در حدّ واژگان جدید (به بند بالا توجه می‌شود).

۱۹- در امر و نهی فقط صیغه‌های مخاطب تدریس می‌گردد.

۲۰- تشخیص معنای سَ و سَوَفَ

۲۱- فقط در حدّ فهم معنا و بدون رویکرد قاعده‌ای. در ترکیب وصفی و اضافی ساخت این ترکیب‌ها مدّ نظر نیست؛ بلکه فقط فهم معنا مورد نظر است.

۲۲- بحث ثلاثی مزید مربوط به سال اول متوسطه ۲ (پایه دهم) است. در عربی پایه سوم متوسطه نخست (پایه نهم) تنها آشنایی با وزن مصادر تدریس می‌شود.

۲۳- آیات برگزیده از نظر واژگانی و ساختاری فراخور آموخته‌های دانش آموز پایه اول متوسطه ۱ می‌باشد و از نظر موضوعی نیز گزینش خواهد شد.

- ۲۴- احادیث برگزیده از نظر واژگانی و ساختاری فراخور آموخته‌های دانش‌آموز پایه اول متوسطه ۱ می‌باشد و از نظر موضوعی نیز گزینش خواهد شد.
- ۲۵- آیات برگزیده از نظر واژگانی و ساختاری فراخور آموخته‌های دانش‌آموز پایه دوم متوسطه ۱ می‌باشد و از نظر موضوعی نیز گزینش خواهد شد.
- ۲۶- احادیث برگزیده از نظر واژگانی و ساختاری فراخور آموخته‌های دانش‌آموز پایه دوم متوسطه ۱ می‌باشد و از نظر موضوعی نیز گزینش خواهد شد.
- ۲۷- با مضمون مشترک در دو زبان فارسی و عربی.
- ۲۸- مانند موزه، پارک و باغ وحش.
- ۲۹- آیات برگزیده از نظر واژگانی و ساختاری فراخور آموخته‌های دانش‌آموز پایه سوم متوسطه ۱ می‌باشد و از نظر موضوعی نیز گزینش خواهد شد.
- ۳۰- احادیث برگزیده از نظر واژگانی و ساختاری فراخور آموخته‌های دانش‌آموز پایه سوم متوسطه ۱ می‌باشد و از نظر موضوعی نیز گزینش خواهد شد.
- ۳۱- مانند: (طبيب، طالب، مهندس، مدرّس، موظّف، عامِل پزشک، دانش‌آموز، مهندس، معلّم، کارمند و کارگر)
- ۳۲- مانند: (بارد و حارّ، مسرور و حزین، تعب و نشیط، قبيح و جميل، سمین و نحيف، طويل و قصير، رخيص و غالّ، سرد و گرم، شاد و غمگین، خسته و سرحال، زشت و زیبا، چاق و لاغر، بلند و کوتاه، گران و ارزان)